

Berättelser på Hemvägen

Ett Community-projekt i stadsdelen Växnäs i Karlstad

*Gångbron skapar en kommunikation mellan individ –boendegemenskap-områdesidentitet, en väg från centrum till periferi.
Gångbron är en kulturbrygga där arbetsmodeller och metoder bygger på allas deltagande –en kollektiv rörelse inåt och utåt.*

RIKSTEATERN

Värmland

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	1
FÖRORD	2
SAMMANFATTNING	2
1. BAKGRUND	3
1.1 COMMUNITY ART	
1.2 PROJEKT ORRHOLMSGARAGET	
1.3 KULTUR PÅ LANDSBYGD	
1.4 FÖRSTUDIEN	
1.4.1 UTARBETANDE AV PROJEKT BESKRIVNING OCH DEFINIERA SAMARBETSPARTNERS	
1.4.2 GENFÖRD VERKSAMHET/PILOTPROJEKT	
1.4.2.1 FÖRFATTARBESÖK PÅ FREDRICELUNDSSKOLAN	
1.4.2.2 TVÅDAGARS WORKSHOP MED BOTKYRKA COMMUNITYTEATER	
1.4.2.3 LEVANDE ADVENTSKALENDER	
1.4.2.4 ÖVRIGA SAMARBETEN OCH VERKSAMHETER	
1.5 STADSDELEN VÅXNÄS	
1.5.1 STADSDELEN VÅXNÄS – NÅGRA NYCKELDATA	
2. SYFTE, PROBLEMFÖRMULERING OCH MÅL	7
2.1 PROJEKTETS SYFTE	
2.2 PROBLEMFÖRMULERING	
2.3 MÅL	
2.4 NYSKAPANDE	
2.5 FORSKNING PÅ OMRÅDET BOENDE OCH KULTUR	
2.5.1 CULTURAL PLANNING	
3. PROJEKTETS INNEHÅLL	11
3.1 TIDSPLAN	
3.2 ETABLERA PROJEKTORGANISATION OCH INSPIRERA TILL BERÄTTANDET	
3.2.1 ETABLERA PROJEKTORGANISATION	
3.2.2 INSPIRERA TILL BERÄTTANDET	
3.3 INSAMLING, HANTERING OCH SAMMANSTÄLLNING AV BERÄTTELSE	
3.4 KONSTNÄRLIG BEARBETNING OCH GESTALTNING	
3.5 PRODUKTION AV SCENKONST, UTSTÄLLNINGAR OCH MEDIA	
4. AKTÖRER OCH PARTNERS	13
4.1 PROJEKTÄGARE RIKSTEATERN VÄRMLAND	
4.2 KARLSTADS BOSTADS AB (KBAB)	
4.3 KARLSTADS UNIVERSITET	
4.4 REGION VÄRMLAND	
4.5 KARLSTADS KOMMUN	
5. SAMVERKAN	16
5.1 SVENSKA KYRKAN, VÄSTERSTRANDS FÖRSAMLING	
5.2 MÅNGKULTURELLT CENTRUM (MKC)	
5.3 VÄRMLANDS MUSEUM	
5.4 STUDIEFRÄMJANDET	
5.5 ABF	
5.6 STUDIEFÖRBUNDET BILDA	
5.7 SENSUS	
5.8 NBV	
5.9 FILM I VÄRMLAND	
5.10 DANS I VÄRMLAND	
5.11 SVERIGE AMERIKA CENTRETS PROJEKT "NY I INRE SCANDINAVIA"	
5.12 KBAB: S BOVÄRDAR	
5.13 KOMMUNALA VERKSAMHETER I OMRÅDET	
5.14 LOKALT FÖRENINGSLIV	
6. BUDGET	19
6.1 MÖJLIGA NATIONELLA OCH INTERNATIONELLA FINANSIERINGSKÄLLOR	
6.1.2 OAK FOUNDATION	
6.1.3 INTERREG SVERIGE-NORGE	
6.1.4 ARVSFONDEN	
6.1.5 POSTKODSLOTTERIETS KULTURFOND	
6.1.6 KULTURBRYGGAN	
6.1.7 ÖVRIGA FINANSIÄRER	

FÖRORD

Om ett samhälle ska växa och frodas måste det ha förmågan att anpassa sig till ändrade förutsättningar men också att aktivt skapa möjligheter för goda livsvillkor.

Förändring i sin tur kräver kreativitet som kan användas i skapandet av dessa nya förutsättningar. Kultur tillför såväl medel som arenor för en blandning av idéer. Dessa stimulerar i sin tur kreativitet och utveckling. Detta sker inte enbart genom kulturens traditionella formella kanaler som litteratur, film, scenkonst och bildkonst. Detta sker även på offentliga platser där människor lever och använder sina samhällen, vilket kan stimulera till spontana möten, utbyten och skapande av nya idéer. Det är ingen slump att vissa regioner har en starkare tradition av innovation och kreativitet än andra, då de genom åren har odlat sin "kreativa rikedom". Samhället utvärderar sina egna styrkor, svagheter, möjligheter och hot och bestämmer därmed hur de ska uppnå sina visioner.

Föreliggande dokument är en beskrivning av hur människors berättelser och kulturell bearbetning av dessa kan åstadkomma ett positivt bidrag till en bra utveckling i och av bostadsområdet Hemvägen, Våxnäs i Karlstad.

SAMMANFATTNING

Berättelser på Hemvägen syftar till att synliggöra och förstärka hemhörighet och identitet bland människor som bor i området genom att skapa, samla in och konstnärligt bearbeta människors egna berättelser. Projektet riktar sig i första hand till personer som bor i KBAB:s bostäder i stadsdelen Våxnäs.

Målet är att dessa berättelser ska bidra till att vidga förståelse och gränsöverskridande inom området samt stärka områdets självbild och därigenom ge en fördjupad sam- och hemhörighet.

Projektets aktörer och partners är företrädesvis KBAB, Riksteatern Värmland, Region Värmland, Karlstads kommun samt Karlstads universitet.

Möjliga samverkansparter är Botkyrka Communityteater, Karlstads teaterförening, Svenska Kyrkan, Värmlands museum, närområdets föreningar, skolor i området, Dans i Värmland, Film i Värmland, folkbildningen i länet samt för projektet intressanta kulturinstitutioner och kulturutövare.

Projektet kommer att vara indelat i fyra olika faser:

under fas 1 en projektgrupp kommer att etableras och dessutom arbetet med att inspirera till berättande

under fas 2 arbete med insamling, hantering och sammanställning av berättelser

under fas 3 konstnärliga bearbetning och gestaltning tillsammans med människor i området

under fas 4 produktion av scenkonst, utställningar och media

1. BAKGRUND

1.1 COMMUNITY ART

Community är mångtydigt, det betyder på samma gång lokalsamhälle, plats, stadsdel, grupp människor, folklig rörelse, meningen ligger någonstans däremellan, ett samhälle som samtidigt är en rörelse. Ett ord skulle kunna vara deltagande.

Communityteater eller community-art är en starkt växande internationell rörelse. I Latinamerika kallas den för frigörande teater och i Asien för revolutionär teater. I Storbritannien tar den sig an klassfrågor och i USA och Kanada är det ofta etnicitet som står i fokus. Olika Communityprojekt genomförs och har genomförts även i Sverige.

Community-art handlar om att få människor att berätta historier de upplever vara viktiga för att sedan gestalta och spela upp i någon form. Professionella konstutövare finns där som stöd och drivkraft. Nya berättelser ges en möjlighet och en scen och möter professionella konstformer.

Hemvägen är till karaktär ett typiskt miljonprogramsområde i Karlstad, ett område där det finns lite som föreningar. Ett aktivt föreningsliv saknas i stort sett vilket kan antas skapa begränsningar då civilsamhällets förmåga att skapa samhörighet och identitet inte föreligger.

Projektet *Berättelser på Hemvägen* syftar till att använda konst och den konstnärliga processen som ett verktyg i arbetet med att förstärka människors framtidstro. Verksamheten kommer att baseras på delaktighet och dialog. Vårt mål är att utveckla nya metoder för att arbeta med utsatta områden, starta arenor för dialog mellan grupper som inte träffas i vanliga fall, samt initiera samtal som kan leda till samhällsförändrande samarbeten.

Projektet kommer att använda sig av konstnärliga processer för att utveckla nya metoder, plattformar och verktyg. Således rör sig verksamheten i gränslandet mellan konst, demokratiutveckling och samhälls-entreprenörskap.

Några redan genomförda projekt som överlappar det föreliggande ska nedan översiktligt beskrivas.

1.2 PROJEKT ORRHOLMSGARAGET

I Karlstad finns bostadsområdet Orrholmen, byggt under 60-talet som ligger vackert beläget på en udde i Klarälvsdeltat och kallas för Den vita staden. Under bostadsområdet finns ett stort garage som förbinder bostadsområdets delar med varandra. Garaget är en offentlig miljö och vistelseplats för boende och besökare. Dock blev garaget med tiden slitet och upplevdes som en otrygg miljö. Karlstads Bostads Aktiebolag (KBAB) är ägare och förvaltare av området. Under 2003 skapades den så kallade Garagegruppen som är en samverkan mellan bovärdar och hyresgäster i området och vars syfte var att ta initiativ till förbättringar och förnyelse av garaget genom kulturaktiviteter. Boende och besökare skulle göras delaktiga och medverkande i förnyelseprocessen. Den första åtgärden blev att installera en ljudanläggning som dygnet runt spelar klassisk musik i garaget. Installationen visade sig bli en stor framgång. Nästa steg blev olika konstnärliga utsmyckningar i garaget. Under 2005 påbörjades arbetet med att skapa en diktsamling med namnet Orrholmen/garagepoesi. I arbetet bidrog såväl aktiva poeter som "vanliga" människor. Grundtanken var att skildra garagets olika

ansikten under dygnets olika tider. Den process som ägt och äger rum i Orrholmsgaraget har fått ett omfattande medialt genomslag från lokal till internationell nivå. Garagegruppen nominerades 2006 till Karlstads kommuns Frödingstipendium med motiveringen "en grupp som förvandlat ett sterilt garageområde till en varm kulturmiljö som lyser upp människors vardag. Under 2007 genomfördes en multireligiös vandringsgudstjänst i Orrholmsgaraget i samarbete mellan domkyrkoförsamlingen i Karlstad, katolska församlingen och muslimska föreningen vilken bidrog till nytänkande kring integration, förståelse och acceptans för gemensamma upplevelser över religiösa gränser. Vidare har en tidskapsel konstruerats och fyllts med kunskaper och upplevelser från vår nutid. Tidskapseln är planerad att öppnas om 200 år (Musik och mosaik, 2008).

1.3 KULTUR PÅ LANDSBYGD

Av Sveriges rika scenkonstliv är det i första hand det som sker i landets största städer och det som utspelas på de stora scenerna för teater, dans och musik som får uppmärksamhet. Konstnärernas, artisternas, författarnas och regissörernas insatser och villkor belyses och diskuteras i det offentliga rummet genom massmedia och andra debattfora. Publiken diskuteras och debatteras utifrån begrepp som "kulturtant", "pensionärer" eller "ungdomar", "kulturvana" eller "kulturovana".

Det som varit i fokus för Kultur på Landsbygd är scenkonstens möjligheter på landsbygden och de ideella kulturarrangörerna. Det ligger många timmars ideellt, oavlönat, arbete bakom de flesta scenkonstföreställningar som ges utanför stadens hank och stör. Det är olika ideella föreningar ute i landet som möjliggör att god scenkonst blir tillgänglig för hela Sveriges befolkning, något som många i vårt samhälle och kulturliv är tämligen omedvetna om.

I Värmland genomfördes åren 2008-2010 arrangörsutvecklingsprojektet Kultur på Landsbygd riktat till ideella föreningar inom nykterhetsrörelsen, bygdegårdsrörelsen och Folkets Husrörelsen.

Syftet med projektet, Kultur på Landsbygd, var flerfaldigt. Man ville dels pröva ett arbetssätt med särskilt ekonomiskt och administrativt stöd till lokalhållarna/föreningarna så att de åter skulle våga satsa på scenkonstarrangemang av god kvalitet för landsbygdens invånare.

1.4 FÖRSTUDIEN

1.4.1 UTARBETANDE AV PROJEKTBEKRIVNING OCH DEFINIERA SAMARBETSPARTNERS

Inom ramen för denna förstudie har Riksteatern Värmland försökt definiera det uppdrag som man vill ta på sig. Förstudien har också försökt definiera de partners och samarbetspartners som projekt kommer att kräva.

Under höstens förstudie som pågått från 15 augusti och som kommer att avslutas den 31 december 2011, har Riksteatern Värmland försökt identifiera området genom möten med partners och samarbetspartners implementerat projektets idé men också låtit sig inspireras av de synpunkter och idéer som dessa möten skapat. I framarbetandet av projektet har projektgruppen haft ett 30-tal möten med olika aktörer. Att skapa ett starkt nätverk är tidskrävande men nödvändigt för ett framgångsrikt projekt.

Karlstads universitet och Centrum för Regional utveckling (CERUT) forskar om kulturens roll i stadsutveckling där bland annat cultural planning metoden ingår. Inom detta projekt har projektgruppen blivit intervjuade i forskningssyfte. Tillsammans med CERUT har projektgruppen sökt

skapa vetenskaplig förankring av projektet. Ett resultat av detta arbete föreligger nu genom detta dokument.

1.4.2 GENOMFÖRD VERKSAMHET/PILOTPROJEKT

Under förstudien har Riksteatern Värmland genomfört ett antal pilotprojekt i området för att inspirera till berättande och bygga nätverk. Genom närträffar i området, möten med bovärdarna och återkommande samtal med besökarna på Boendecaféet på Hemvägen har vi sökt skapa förtroende, förankring och en fördjupad förståelse för projektidén.

1.4.2.1 FÖRFATTARBESÖK PÅ FREDRICELUNDSSKOLAN

I samarbete med Fredricelundsskolan har Riksteatern Värmland arrangerat ett författarbesök av barnboksförfattaren Ulf Nilsson. Han arbetade under två dagar med lärare och elever i årskurs 3 och 4, som inspiratör och berättarlots i att starta berättande och skrivande om den plats där du bor. Dit bjöd vi även Christina Olin-Scheller, forskare i barns berättande på Karlstads universitet och Pernille Nordström, producent P4 Kultur. Planer finns för både koppling mellan projektet och Christinas forskning samt skapandet av en barnradioserie med barns berättande som utgångspunkt.

Uppföljning av författarbesöket på skolan har gjorts genom återkommande besök i klasserna, där projektet har fått tagit del av elevernas skrivande i form av pixiböcker. Historier skrivna utifrån platsen där de bor, med titlar som "Den vandrande statyn", "Skatehallen" och "Ett viktigt uppdrag – jakten efter pappa". Ulf Nilsson har ställt sig till förfogande att ge feedback på elevernas texter i skrivprocessen.

En annan idé som förts med skolan är att ha "skrivarkurs" som elevens val, där någon inom projektet skulle finnas med som bollplank.

1.4.2.2 TVÅDAGARS WORKSHOP MED BOTKYRKA COMMUNITYTEATER

I samarbete med Botkyrka Communityteater arrangerar Riksteatern Värmland en tvådagars workshop för konstnärer inom alla discipliner från Värmland, för att få ta del av tidigare erfarenheter av liknande projekt samt i workshopform prova det egna skapandet. Workshopen var planerad till mitten av oktober men eftersom det visade sig hända så mycket i Värmland vid den tiden och många som var intresserade inte kunde delta, har nu workshopen flyttats fram till den 18-19 februari 2012 på Västerstrandskyrkan. Vår förhoppning är att workshopen kommer leda till konstnärliga möten och inspiration för vidare arbete med de boendes egna berättelser.

1.4.2.3 LEVANDE ADVENTSKALENDER

Västerstrands församling, Sensus och Riksteatern Värmland genomför under advent projektet "Levande adventskalender", där de boende på Hemvägen/Plintgatan inbjuds till att ha ansvar för varsin "lucka"/fönster under december månad. Frågeställningen till deltagarna är – Vad är advent för dig? Sedan är det fritt fram för varje ansvarig att smycka fönstret efter egen förmåga. I samarbete med biblioteket på Våxnäs kommer även en adventskalender visas i bibliotekets skyltfönster, som efter varje dag kommer att öppnas med ett nytt kort från dagens fönster. Varje kvälls lucköppning innebär också att några av deltagarna ger tillbaks något i form av en sång, en dikt, en berättelse till

luckskaparna och till de andra deltagarna. Vid några tillfällen kommer det att arrangeras större händelser (t.ex. en körkväll, berättarkaféer etc.).

1.4.2.4 ÖVIRGA SAMARBETEN OCH VERKSAMHETER

Dessutom var Riksteatern Värmland medarrangör för invigningen av konstverket "Vägen hem" i samarbete med KBAB. Där engagerades Dans i Värmland, Studieförbundet och Västerstrands församling för underhållning under invigningen. En konstvandring i området arrangerades i samarbete med Ingela Wessmark, konstsekreterare på Karlstads kommun och Olov Bylock, före detta VD för KBAB, berättade om den kulturhistoriska bakgrunden till miljöprogrammet Hemvägen.

I samarbete med ABF kommer Riksteatern Värmland att medverka under ABF:s konferens "Ett öppnare Värmland". Vårt bidrag blir att läsa högt ur utvalda debatter som pågår på olika forum på internet (trådar).

Riksteatern Värmland har även engagerats av KBAB att utbilda KBAB:s personal i teambuildning i form av olika workshop, där även konstnärer från Dans i Värmland och Slöjd i Värmland är involverade som workshopledare. Detta kommer att ske den 15 december 2011.

1.5 STADSDELEN VÅXNÄS

Stadsdelen Våxnäs ligger ca 3 km från Karlstads centrum i västlig riktning och har ett varierat boende i låghus, höghus och radhus. Området byggdes 1966/67 och antalet lägenheter är 883 med i huvudsak 2 och 3 rums lägenheter. KBAB:s bestånd på Hemvägen/Plintgatan är drygt 500 lägenheter med s.k. lamellhus i tre våningar.

Våxnäs har eget affärscentrum. Inom stadsdelen finns också vårdcentral, skolor, fritidsgård och parklek.

Valet av bostadsområdet Hemvägen som arbetsområde utgick från att den boendemässiga sammansättningen som struktur i övrigt bedömdes som lämpligt utifrån en socio-ekonomisk jämförelse av Karlstads bostadsområden. I den statistiska redovisningen nedan Våxnäs – några nyckeldata presenteras en jämförelse av stadsdelen med Karlstad som helhet.

1.5.1 STADSDELEN VÅXNÄS – NÅGRA NYCKELDATA

• Våxnäs

– Invånare

- Totalt: 3 340 invånare
- Fördelat: 0-19år 18,6 %(623 inv), 20-64år 55,7% (1861 inv) , 65 år+ 25,6% (856 inv)

– Etnicitet

- Utländsk bakgrund: 24,9 %
- Andelen födda i Sverige: 80.6 %

– Förvärvsfrekvens

- 60,66%

– Arbetslöshet (18-64år)

- Öppet: 6,8%
- Öppet samt i prog. med aktivitetsstöd: 13,3%

– Inkomster

- Disponibel inkomst, genomsnitt: 177 315kr

– Försörjningsstöd

- Andel familjer: 8,4% (20år-)

– Skolresultat

- Måluppfyllelse åk 3, Sv 93 %, Ma 83%
- Måluppfyllelse åk 5, Sv 100%, Ma 95%, Eng 82%
- Andel med eftergymnasial utb 20-64 år: 25,5%

– Brottslighet (anmälda brott)

- 310 anmälda brott (år 2009)
- 318 anmälda brott (år 2010)

– Ohälsotal 18-64år

- 54 (16-64år)

• Karlstad

– Invånare

- Totalt: 85 753 invånare
- Fördelat 0-19år 21% (18190inv), 20-64år 60% (51657inv), 65år+ 19% (15906inv)

– Etnicitet

- Utländsk bakgrund: 12,8%
- Andelen födda i Sverige: 89,8 %

– Förvärvsfrekvens

- 72,89%

– Arbetslöshet

- Öppet: 3,7%
- Öppet samt i prog. med aktivitetsstöd 7,3%

– Inkomster

- Disponibel inkomst, genomsnitt: 220 953kr

– Försörjningsstöd

- Andel familjer 4,3% (20år -)

– Skolresultat

- Måluppfyllelse åk 3, Sv 92,5 %, Ma 88,5%
- Måluppfyllelse åk 5, Sv 91,9%, Ma 91,3 %, Eng 92%
- Andel med eftergymnasial utb 20-64 år: 42,7%

– Brottslighet (anmälda brott)

- 10207anmälningar (år 2009)
- 9607 anmälningar (år2010)

– Ohälsotal 18-64 år

- 23 (16-64år)

2. SYFTE, PROBLEMFÖRMULERING OCH MÅL

2.1 PROJEKTETS SYFTE

Projektet syftar till att tydliggöra människors identitet, hemhörighet och samhörighet i ett miljonprogramområde genom kulturell och konstnärlig verksamhet.

I samverkan med aktörer, partners och samverkanspartner är avsikten också att utifrån det konkreta materialet och resultatet utveckla metoder som kan nyttjas i andra liknande bostadsområden.

2.2 PROBLEMFÖRMULERING

Utveckling och utformning av bostadsområden har under lång tid befunnit sig i något som närmast kan beskrivas som ett förvaltande skede, ett skede med liten förnyelse och en företrädesvis teknisk

infallsvinkel på utmaningar. Det föreligger ett behov av ett nytt arbetssätt för att bryta mönstret av förvaltande, administrerande och istället skapa förutsättningar för social hållbarhet.

Något som syftar till förnyelse och ett annorlunda angreppssätt. En metod som kan utgöra ett brott med konventionerna och främja samverkan. Där det kulturella perspektivet på allvar är integrerat i ett strategiskt utvecklingsarbete.

Grundläggande frågeställningar för projektet är:

Vad händer med människors egen identitet när deras berättelser blir i anspråkstagna, hörda och synliggjorda?

Vad händer med kommunikationen mellan människor i ett bostadsområde när man får se och höra varandras berättelser?

Vilka incitament till förändring av den fysiska miljön kommer ur en sådan kommunikation?

Vilken förändring av synen på det egna bostadsområdet kan emanera ur en sådan process?

Vilka effekter får detta för de boendes känsla av identitet, hemhörighet och samhörighet?

Vilka konsekvenser får detta för de boendes syn på miljö, kultur och hälsa?

2.3 MÅL

Synliggöra och förstärka hemhörighet och identitet i ett bostadsområde genom att:

- medverka till att berättelser skapas, samlas in och konstnärligt bearbetas och gestaltas.
- vidga förståelsen mellan människor i bostadsområdet och genom det fördjupa en hemhörighet och samhörighet.
- stärka områdets självbild och därigenom ge en möjlighet till positiv identifikation med sitt boendeområde.

2.4 NYSKAPANDE

Projektet tillämpar en kultursyn där de boende på Hemvägen själva är kulturaktörer och området i sig är en kulturscen.

Projektet vill därmed också parallellställa de konstnärliga, vetenskapliga och pedagogiskt/metodologiska processerna genom att förankra projektet i Community Art (deltagarorienterad konst), Cultural Planning och tvärvetenskaplig forskning kring boende, kultur, miljö och hälsa.

Detta skapas av ett parallellt arbete med tre olika likställda ingångar:

- individens identitet
- platsens identitet
- den kollektiva identiteten

Projektet strävar efter att synliggöra ett antal frågeställningar kring boendets relation till kultur, miljö och hälsa och därmed producera ett material som både kan beforskas och användas i utvecklandet av generaliserbara metoder. Projektet kan på så sätt bidra till att förändra förutsättningarna för utvecklandet av framtidens boende.

2.5 FORSKNING PÅ OMRÅDET BOENDE OCH KULTUR

Kulturens betydelse för utvecklingen av bostadsområden är inget fullt etablerat och utvecklat forskningsområde. En del har dock gjorts och görs inom fältet. Exempelvis framhåller Richard Florida (2002) att kopplingen mellan kultur, kreativitet och tillväxt är centrala för platser.

Utvecklingspotentialen i en regions ekonomi anses vara det kulturella kapitalet hos den kreativa klassen.

I boken "The Creative city" menar Charles Landry och Franco Bianchini att det är nödvändigt hitta nya lösningar till en ny verklighet. Staden måste vara kreativ.

Dagens system placerar kunskap i olika fack, åtskilda från varandra, och det gör det svårt att på bästa sätt klara en förändring.

Det som varit instrumentellt, rationellt och analytiskt, behöver nu bli innovativt, förenande och holistiskt; kort sagt, kreativt. Den moderna staden måste ta större hänsyn till önskingar och inte bara behov. Ett sådant "mjukare" förhållningssätt skapar en bättre stad med bättre invånare, menar de.

Ester Barinaga, Copenhagen Business School: menar i sin tur att teknisk utveckling ofta presenteras som svaret på många moderna sociala problem. Fattigdom, brist på demokrati, inte integration, arbetslöshet, kan alla behandlas med lämpliga tekniska medel. Lösningen på ojämlikheten ges således: investera i utvecklingen av högteknologiska regioner. Och ändå, tittar på kända högteknologiska regioner, till exempel Silicon Valley i USA eller Kista i norra Stockholm, ser vi att dessa regioner reproducerar och förstärker socioekonomiska ojämlikheter.

Professor Gunnar Bjursell, Göteborgs universitet uppger att alltfler studier pekar på att det finns ett klart samband mellan delaktighet i kulturlivet och välbefinnande. Inom hjärnforskningen har flera processer identifierats som till och med kan bidra till att hjärnsador kan repareras. Behovet av en kulturellt rik miljö både i förebyggande och terapeutiskt syfte inom vården är väl dokumenterad. Science och Nature skriver regelbundet om nya framsteg inom området och gränsöverskridande studier vid ledande universitet i världen.

Den amerikanske statsvetaren Robert Putnam har i sin forskning bland annat fäst uppmärksamhet på begreppet socialt kapital och att skillnader i detta kan bidra till att förklara varför utvecklingen skiljer sig åt mellan platser och bygder. Det sociala kapitalet uttrycker medborgarengagemang, skapar tillit och bidrag därmed till den lokala organisationsförmågan. Det sociala kapitalet skapas bland annat genom föreningsliv och kulturella aktiviteter. Det sociala kapitalet torde ha lättare att förmera sig där det redan finns gott om det.

Dessutom vill vi framhålla den forskning som bedrivs vid Karlstads universitet benämnd Cultural Planning och som finns presenterad här nedan. Det finns en relativt nära vetenskaplig grannskap med forskningstemat kultur och hälsa och inom detta fält finns kopplingsbara inriktningar mot kulturens betydelse för boendet. Relationen kultur – boende – hälsa är koncentrationsområde som

kommer att tillföras erfarenheter och kunskaper genom föreliggande projekt. En seminarieserie i samarbete med Karlstads universitet på huvudtemat framtidens boende är under planering och ämnesområdet kultur och boende är ett givet deltema i denna seminarieserie.

2.5.1 CULTURAL PLANNING

Cultural planning är ursprungligen en brittisk/amerikansk metod. Innebörden i cultural planning är att beakta kulturella perspektiv i samhällsplaneringen. Metoden cultural planning togs fram som ett verktyg för förtroendevalda att tänka strategiskt kring ett områdes kulturresurser så att planeringen bättre stämmer överens med lokala och regionala behov. Vad är unikt på en plats och hur kan vi utveckla det? Utgångspunkten är huvudsakligen en gräsrotsmodell utgående från lokalsamhället med dess värden och resurser. I cultural planning metoden används framförallt ett brett kulturbegrepp – den levda kulturen eller det som ibland kallas ett antropologiskt kulturbegrepp. Även den konstnärliga kulturen kan komma in i planeringen i form av olika typer av gestaltning av till exempel teman ur den levda kulturen. Arbetssättet är tvärvetenskapligt där det gäller att fånga ”platsens själ”, eller identitet, genom till exempel berättelser om platsen (Lundberg & Hjort, 2010).

Cultural planning grundas på kulturella resurser i vid bemärkelse som: konstnärlig verksamhet, kultur hos olika samhällsgrupper, kulturarv, uppfattningar om en plats i till exempel litteratur, sånger, media, platsens natur och byggda miljö, fritidsanläggningar, mat och dryck, kulturella aktiviteter eller lokalt konsthantverk (Lindkvist, Månsson, Bergman, 2010:73). Idén är att använda de kulturella resurserna i ett strategiskt helhetsperspektiv för att stärka särart, identitet och attraktiv livsmiljö vid utveckling av platser. Metoden strävar även efter att motverka social utslagning genom att betona medborgarperspektivet. Vid cultural planning arbetas över sektorsgränser där kunskap från skilda håll kopplas samman i ett helhetligt perspektiv på staden som livsmiljö. Syftet är att skapa en kreativ miljö som ger möjligheter för ett gott liv för människor. Ett samhälle får liv genom mänsklig aktivitet. Den materiella strukturen som byggnader, gator och torg utgör ramen, men det är invånarna och deras verksamhet och deras förhoppningar som utgör essensen i ett samhälle (Hjorth, 2010:100-101). Prioritet läggs vid kreativitet och att framhäva särpräglade livsstilar och kulturella resurser för att undvika utslätning och standardisering av en plats. Dessutom prioriteras lokala strävanden och behov samt lokal medverkan i utvecklingen. Det är både fråga om en ”underifrån” planering och en involvering av kompetens ”ovanifrån” inom samhällets alla funktioner. Det ideala är när exempelvis stadsplanerare samverkar med de boende på platsen samt med konstnärer.

Cultural planning ses som en kontinuerlig process. Syftet är att processen som skapas genom cultural planning ska leda till att stimulera kreativitet och innovationskraft i lokalsamhället som helhet (Lindkvist, Månsson, Bergman, 2010:80). Cultural planning är alltså en strategi som skär genom gränserna för den offentliga sektorn, den privata marknaden och det civila samhället. Den kopplar konst och kultur till i stort sett alla delar av det politiska fältet.

3. PROJEKTETS INNEHÅLL

5.1 TIDSPLAN

Projektet beräknas pågå fram till och med 2015, indelat i fyra faser.

Fas 1 (5.2)	2012	Etablera projektorganisation och inspirera till berättande
Fas 2 (5.3)	2013	Insamling, hantering och sammanställning av berättelser
Fas 3 (5.4)	2014	Konstnärlig bearbetning och gestaltning
Fas 4 (5.5)	2015	Produktion av scenkonst, utställningar och media

3.2 ETABLERA PROJEKTORGANISATION OCH INSPIRERA TILL BERÄTTANDE

Under första året kommer arbetet med att etablera en projektorganisation där alla projektpartners finns representerade men också där strukturen för arbetet finns definierat. Under detta år kommer också arbetet med etablerandet av en organisation som kan ta tillvara områdets berättelser och där samarbetsparter kan finna vägar till möten med människorna som bor i området.

3.2.1 ETABLERA PROJEKTORGANISATION

Att etablera en stark och transparent organisation där partners och samarbetsparter finns representerade är en lika stor förutsättning för framgång som att de människor som bor i området känner sig delaktiga och ansvariga för projektet.

För att verksamheten ska kännas angelägen för båda parter bedömer Riksteatern Värmland att det kommer att krävas ett antal styrfunktioner för projektet.

Projektet behöver en projektledare som ansvarar för projektet och som rapporterar till projektägare och partners.

Som stöd till projektledaren ska det finnas en ledningsgrupp bestående av representanter från partnergruppen, samt en referensgrupp med deltagare från ledningsgrupp, representanter för de i projektet för tillfället aktiva samarbetsparter samt representanter från området. Dessa skall ha en framträdande position i gruppen.

3.2.2 INSPIRERA TILL BERÄTTANDE

Community verksamhet handlar framförallt om deltagande och aktiviteter på de deltagandes villkor. Alla är välkomna och alla historier är lika viktiga att berätta.

Berättelserna kan utgå från på vilket sätt man identifierar sig med och blir identifierad med det område man lever i. Beskrivningen kan ha som utgångspunkt: Möten med personal, ägare och förvaltare, möten med människor som bor där, möten med människor som besöker bostadsområdet, möten med mina egna tankar om mig själv som boende där, möten med olika årstider, möten i olika

delar av människors livscyklar, möten med olika yttre händelser i närmiljön, nationellt och internationellt och lokalhistoriska händelser.

Tillsammans med studieförbunden, kommunala verksamheter, lokala föreningslivet, Fredricelundsskolan, Västerstrandsförsamling mm. kommer projektet bygga upp sammanhang kring berättandet genom tillfällen såsom studiecirkel, cafékvällar, musikarrangemang, seminarier mm.

Ett annat sätt kan vara att göra en enkätundersökning för att ringa in intresseområden och om det finns andra tankar kring boendet och närområdet som skulle vara intressant för projektet att spinna vidare på t.ex. farliga platser, orörda platser.

Under denna period är tanken att skapa nya mötesplatser, kontaktytor och plattformar för barn, ungdomar och vuxna i bostadsområdet oavsett bakgrund och härkomst. Människors förmåga att formulera sig i tanke, tal eller skrift ser olika ut för oss alla. Genom praktiskt och/eller konstnärligt arbete i olika former får människor i området möjligheter att ge uttryck för sina tankar och historier.

Arbetet bygger på tanken att göra det privata mer allmängiltigt och generaliserbart för att öka förståelse och överbrygga missförstånd och fördomar i ett större sammanhang.

3.3 INSAMLING, HANTERING OCH SAMMANSTÄLLNING AV BERÄTTELSE

Under fas två kommer projektet expandera genom att konstnärlig kompetens knyts till organisationen. Under denna fas kan det även behövas en starkare fysisk närvaro i området, då fler närkontakter med människor i området kommer behövas. Projektet strävar efter att skapa starka nätverk mellan människor/föreningar i området och konstnärlivet, som är hållbart över tid.

Avsikten är att det löpande under projektperioden skall skapas samlingstillfällen under vilka man kan lämna in sina berättelser.

Metoder för insamling av berättelser kan vara genom närträffar i området inspirera de boende att formulera sina berättelser i form av brev/mail, dagboksanteckningar, samtal och intervjuer.

Ett annat tillvägagångssätt är genom de olika studieförbunden, kyrkan, skolan och det lokala föreningslivet, där aktiviteter och samarbeten kan skapas med inriktning på att samla in berättelser i olika former.

Även bovärdarna utgör en viktig och central samlingsresurs genom att de är KBAB:s yttersta spets i kontakten med de boende och sannolikt de som kommer att få mest frågor och möta de funderingar som de boende har kring projektet.

Genom projektet "Ny i Inre Skandinavien", Sverige Amerika centret finns möjligheter att även få ta del av berättelser från Hemvägen.

En referensgrupp bestående av boende och professionella konstnärer granskar sedan det ingivna materialet och gör ett urval för det fortsatta arbetet. Materialet kommer bl.a. att tillföras Cerut vid Karlstads universitet och projektet Kulturens roll i stadsutveckling - Cultural Planning och annan tvärvetenskaplig forskning kring boende, kultur, miljö och hälsa vid Karlstads universitet. Även Värmlands museum kommer att erbjudas möjlighet att ta del av materialet. Materialet utgör också

en grund för den seminarieriserie som planeras i projektet på temat framtidens boende. Bearbetning av materialet kommer att genomföras med hänsyn till PUL lagen.

3.4 KONSTNÄRLIG BEARBETNING OCH GESTALTNING

Fas tre innebär ett omfattande operativt gestaltungsarbete av de insamlade och bearbetade berättelserna. Projektet tillförs konstnärlig och pedagogisk kompetens från olika konstgrenar som bild, text, drama, rörelse, musik mm. För att sedan skapa mötesplatser där människor och konstnärer kan förenas och tillsammans bearbeta materialet. Inleda arbetet med olika gestaltungsformer som syftar till att skapa sceniska gestaltningar, utställningar, medieproduktioner mm.

Det finns idag ingen som vet vad detta skulle kunna bli men tankar som förts är allt från Hemvägstapeten, kortfilm om Hemvägen, Himlabacken konsert, Himlaspelet, kören på Hemvägen till fotoutställning om Hemvägens historia. Bara fantasin kan sätta gränser!

Men det förs redan nu en dialog med SR Värmland om en berättarserie "Berättelser på Hemvägen" där tanken är att de boende läser in sina berättelser tillsammans med en producent/tekniker på radion, för att sedan sändas på P4 Värmland.

Under denna fas kommer behov att uppstå av typ lokaler, teknisk utrustning, materia etc. Men även marknadsföring, administration och dokumentation.

3.5 PRODUKTION AV SCENKONST, UTSTÄLLNINGAR OCH MEDIA

Fas fyra innebär färdigställande av scenproduktioner, utställningar och presentationer. Vilket kan vara allt från scenproduktioner i form av teater, dans, musikkonserter, utställningar i form av foto, bild, skulptur mm. till presentationer i olika fysiska och digitala medier.

I denna fas kommer även ett visst utvärderingsbehov av de inledande faserna att föreligga. Det kommer också att genomföras ett förankringsarbete hos samarbetsparter, finansörer mm. Ett fortsatt marknadsföring/administrationsarbete och dokumentationer kommer att bedrivas.

Genom film, teater, dans, stickkonst, akrobatik, musik, stadsvandringar, gatukonst, körsång, flash mob och mycket annat ska nya berättelser berättas, nya människor inta scenen och en ny publik ska ges en ingång till konstupplevelser av olika slag.

4. AKTÖRER OCH PARTNERS

4.1 PROJEKTÄGARE RIKSTEATERN VÄRMLAND

Riksteatern Värmland har till uppgift att aktivt stödja och stimulera de lokala teaterföreningarna och andra arrangörer. Riksteatern Värmland skall fungera som pådrivare och initiativtagare för att stärka scenkonsten i Värmland både för en vuxenpublik och för barn och unga. I Riksteatern Värmlands vision ligger att vi vill medverka till konst som sätter tankar och känslor i rörelse – för alla överallt.

Riksteatern Värmland vill vara den självklara kontaktpunkten för scenkonstintresserade, som vill se, skapa eller arrangera scenkonst i Värmland. Riksteatern Värmland ska vara en självklar samtalspartner inom kulturlivet.

Riskteatern Värmland har som målsättning att bli ett nav som driver den kulturpolitiska och kreativa utvecklingen i samhället framåt.

Riksteatern Värmland ska vara en plattform för:

- att stimulera kreativ utveckling av folkrörelser, mötesplatser, och scenkonstens form och innehåll.
- att synliggöra och ifrågasätta samhällsfenomen, i syfte att skapa och belysa samhällsutveckling och tillväxt.
- att förmedla kunskap och läroprocesser som främjar livskvalitet, kreativitet, individens utveckling och god hälsa.
- att tillsammans med nätverk inom näringsliv, forskning, utbildning, andra kulturinstitutioner och politiska partier bedriva en sektorsövergripande verksamhet.

4.2 KARLSTADS BOSTADS AB (KBAB)

KBAB, som är ett allmännyttigt bostadsföretag, ser kulturen som en strategisk resurs för sin verksamhet. Kultur är en viktig tillväxtfaktor och har stor betydelse för en positiv utveckling av framtidens boende då den bidrar till att skapa en kreativ och öppen attityd på bostadsområdesnivå. Det är avgörande för utvecklingen och utformningen av framtidens boende att tillvarata den positiva kraft som kultur kan skapa.

KBAB ser det som ett faktum att kultur har ett värde både för den som skapar och för den som upplever. Kulturen är en kraft och ett verktyg när det gäller att utveckla ett bostadsområde. Cultural planning är en metod att förverkliga en offensiv och nyskapande bostadsområdesutveckling som möjliggör för företaget att erbjuda ett boende som tillgodoser meningsfulla vardagsbehov.

Målet för KBAB:s arbete med cultural planning är samtliga bostadsområden skall erbjuda ett rikt kulturliv av hög kvalitet som möjliggör för de boende att vara kulturellt delaktiga.

Strävan är att de boende skall ges möjlighet att vara skapande, kreativa och aktiva och få en ökad tillgänglighet till kulturupplevelser.

4.3 KARLSTADS UNIVERSITET

Karlstads universitet har i likhet med landets övriga lärosäten ett uttalat uppdrag från statsmakterna att samverka med det omgivande samhället. Universitetet har inom flera samhällsområden ett etablerat och framgångsrikt samarbete med näringsliv, organisationer och offentliga institutioner. Ambitionen att bidra till regional och lokal utveckling är hög och föreliggande projekt passar väl in i universitetets strävan.

Den mer precisa inpassningen av föreliggande projekt i universitets verksamhet är i den forskning som bedrivs i CERUT:s regi inom cultural planning som finns utförligt presenterad i avsnitt 4.4.1. Vid CERUT finns också ett forskningsfält som koncentrerats mot samhällsentreprenörskap som kan få relevans i sammanhanget.

Lars Aronsson är professor (fil.dr.) i kulturgeografi vid Karlstads universitet. Lars är föreståndare för Centrum för forskning om regional utveckling (Cerut) respektive föreståndare för forskarskolan i Regionalt samhällsbyggande. Lars forskning har bland annat handlat om turism, hållbarhet i det högmobila samhället, lokal och regional utveckling samt kulturell ekonomi.

Utöver cultural planning finns det även annan forskning på Karlstad universitet som är intressant för projektet såsom:

Christina Olin-Scheller, fil.dr i litteraturvetenskap och docent i pedagogiskt arbete vid Karlstads universitet. Hennes forskningsinriktning handlar om barns och ungas berättande, läsande och skrivande i det nya medielandskapet. Hon arbetar också med ett projekt som studerar hur barn och unga i glesbygd använder medier för lärande och utveckling. Ett särskilt fokus riktas mot hur barnens berättande om sig själva och bygden påverkas och omformas av samhällsomvandlingar och händelser i det omgivande samhället. Christina har redan varit delaktig i förstudien då hon medverkade vid författarbesöket på Fredricelundsskolan, där Ulf Nilsson inspirerade eleverna till berättande om den plats där du bor.

Eamonn Mc Callion, forskningsrådgivare (presentation)

4.4 REGION VÄRMLAND

Region Värmland har ett strategiskt ansvar för att stödja, samordna och utveckla utvecklingsprocesser inom kulturområdet. I det kulturplanearbete som nu pågår framhävs det civila samhället som en viktig aktör i utvecklandet av ett mer demokratiskt kulturliv i Värmland. Inom ramen för ett sådant utvecklingsarbete vill Riksteatern nationellt och Riksteatern Värmland teckna ett trepartsavtal med Region Värmland där Riksteatern Värmland tar på sig uppdraget att genomföra projektet. Inom ramen för detta avtal kommer också en fortsättning av projektet Kultur på Landsbygd att rymmas. Se projektbeskrivning "Kultur på Landsbygd 2".

4.5 KARLSTADS KOMMUN

För Karlstads kommun är det angeläget att finna fungerande former för dialog med medborgarna. Det är viktigt för människors välbefinnande att de kan ha inflytande över beslut som berör deras vardag. Community-art kring den konstnärliga gestaltningen innebär att utvecklingen av bostadsområdet sker i direkt dialog mellan de boende och övriga parter i projektet.

För att lyckas med en levande medborgardialog krävs att det finns olika forum där denna kan äga rum. Det är viktigt att vi får ökad kunskap om vilka kanaler som kan nyttjas. Olika metoder kan behöva utvecklas för olika ändamål. Att arbeta med community-art kring konstnärlig gestaltning enligt ovan är en väg att gå som är ytterst intressant då detta forum utgår från var människor bor. Det blir en mötesplats för olika åldrar, män och kvinnor och människor med olika etnisk och social bakgrund. Det är också en metod där medborgarna blir delaktiga i en kreativ process vilket är en typ av dialog som tar tillvara delvis andra kunskaper än traditionella samtal/diskussioner.

Det är även viktigt för kommunen att alla invånare upplever ett engagemang för sina hem och sina bostadsområden. Ur ett integrationsperspektiv är det angeläget att alla bostadsområden kan

upplevas som attraktiva och trygga. Det är dålig hushållning både med mänskliga och ekonomiska resurser att ha områden som upplevs som mindre attraktiva med påföljande känsla av utanförskap för de boende.

Miljonprogramområden och områden med problem av olika slag finns i hela Sverige. Det finns ett stort behov av att lyfta dessa områden och öka attraktiviteten. Den konstnärliga och kulturellt orienterade planeringen för de här områdena är ofta underutvecklad. Att låta kvalificerad kulturell kompetens möta människorna som bor där kan resultera i nyskapande både ur ett estetiskt och demokratiskt perspektiv. För Karlstads kommun är det intressant att medverka till att skapa nya förutsättningar för konstnärlig verksamhet.

5. SAMVERKAN

Under förstudien och idéarbetet bakom ansökan har det identifierats ett flertal verksamheter och organisationer som kommer att vara betydelsefulla och nödvändiga att samverka med i ett fortsatt projektarbetet. Några av dessa finns beskrivna nedan. Samverkansformerna kan variera mellan alltifrån gemensamma informationsaktiviteter i bostadsområdet till konkret projektsamarbete. Samverkansbehovet kan också variera över tid. Det är viktigt att samverkan blir genomförd på sådant sätt att det leder till ömsesidig nytta.

Det är samtidigt svårt att beskriva former och storlek då mycket av den verksamhet som kommer att bedrivas kommer att ske i samverkan med människorna i bostadsområdet och med utgångspunkt i deras berättelser och gestaltningar.

Nedan nämnda organisationer har uttryckt sitt intresse i att ställa sin kompetens till förfogande för projektet.

5.1 SVENSKA KYRKAN, VÄSTERSTRANDS FÖRSAMLING

Västerstrands församling bedriver ett aktivt och omfattande församlingsarbete för alla åldrar från 3 månader och uppåt. Det är gudstjänster och andakter, sång och musik, samtal, gemenskap, hantverk och lek. Verksamheter som i flera avseenden knyter an till föreliggande projekt. Ett sådant är samarbetet har etablerats inom ramen för den "Levande adventskalendern" som genomförs under årets advent. Erfarenheterna från detta samarbete kommer bli värdefulla för det fortsatta arbetet.

Andra idéer om samverkan som förs med Västerstrands församling är berättarkvällar för de boende i området i samarbete med biblioteket, ljusvandring i november med barn, jul och påskvandringar, valborgsfirande, amatörteater i "Himlabacken".

5.2 MÅNGKULTURELLT CENTRUM (MKC)

Mångkulturellt centrum verkar för ett samhälle där mångfalden reflekteras i den nationella självbilden och där migrationsrelaterade fenomen ingår som en självklar del i det svenska kulturarvet. Deras forskningsprofil är mångvetenskaplig med tonvikt på ett etnografiskt arbetssätt.

Mångkulturellt centrum är en kommunal stiftelse i Botkyrka och grundades 1987.

Bakom beslutet låg ett kulturhistoriskt engagemang och en övertygelse att samtida invandring är lika angeläget som historisk utvandring, att följa i form av forskning, dokumentation och utställningar och arkiv. Man ville genom stiftelsen aktivt verka för ett gott samhällsklimat, och man ville öka kunskapen om de nya förutsättningar för svenska institutioner som följer i spåren av migration och globalisering.

Mångkulturellt centrum är ett forum och en mötesplats för forskning och konstnärliga uttryck kring migration och social och kulturell mångfald. De utvecklar och sprider kunskap om sociala och kulturella faktorer som underlättar skapandet av ett långsiktigt hållbart samhälle.

5.3 VÄRMLANDS MUSEUM

Värmlands Museum är en stiftelse som bildades 1980 av Värmlands läns landsting, Karlstads kommun och Värmlands Fornminnes- och Museiförening (nu Värmlands Museiförening). Sedan 2003 ansvarar Region Värmland för landstingets del. Huvudmännen utser representanter till styrelsen. Mandattiden sammanfaller med den för kommunala val.

Värmlands museum vill bl.a.

- öka samverkan med näringsliv, universitet, föreningsliv, kommuner m.fl.

5.4 STUDIEFRÄMJANDET

Studiefrämjandets profilområde är musik, kultur, natur och djur. I Karlstad bedriver de en stor musikverksamhet för rock- och popmusik. Därutöver samarbetar de med många föreningar och kulturgrupper. Hos Studiefrämjandet kan man bland annat spela musik, ta jägarexamen, spela teater eller rollspel.

5.5 ABF – ARBETARNAS BILDNINGSFÖRBUND

ABF är Sveriges största studieförbund. De utgår från ett starkt engagemang för samhälls- och demokratifrågor och har som mål att nå studieovana grupper. Som medlemmar och samarbetspartner finns bland annat arbetarrörelsens organisationer, invandrar-, kultur- och handikappföreningar. ABF erbjuder studiecirklar för allmänheten inom bland annat språk, släktforskning, data och kulturämnen.

5.6 STUDIEFÖRBUNDET BILDA

Bilda vill erbjuda frizoner där fler människor kan delta i bildnings- och kulturverksamheten genom möten som utvecklar och skapar perspektiv. Bildas profilområden innefattar kultur, musik, dialog och ett nära samarbete med tre av de fyra kyrkofamiljerna; den katolska, den ortodoxa och den frikyrkliga.

5.7 SENSUS STUDIEFÖRBUND

Sensus kurser och cirklar bygger på människors nyfikenhet och lust att uppleva, lära och utvecklas. Deras pedagogik har sin grund i folkbildningen. Teori blandas med övningar, dialog och reflektion. Bland Sensus medlemsorganisationer återfinns humanitära organisationer, KFUK-KFUM- rörelsen, scouter, självhjälps- och stödorganisationer samt Svenska kyrkan.

5.8 NBV- NYKTERHETSRORELSENS BILDNINGSVERSAMHET

NBV är partipolitiskt obunden och religöst neutral. NBV ägs av ideella organisationer som brinner för folkhälsa, drogfrihet, integration och internationella frågor. Verksamheten omfattar allt från livsstils- och miljöfrågor till musik och hantverk. I Karlstad finns bland annat barn- och ungdomsverksamheten inom teater, dans och musik. Deras studiecirklar och kulturprogram är öppna för alla och de samverkar med många olika föreningar.

5.9 FILM I VÄRMLAND

Film i Värmland är ett resurs- och utvecklingscentrum inom Region Värmland och bidrar till kulturutvecklingen i Värmland genom stöd till ungas filmskapande, filmprojekt i skolan och biografer. Film i Värmland arbetar med film både som kulturform och som näringsgren. I det regionala utvecklingsprogrammet för Värmland (RUP) lyfts kultur- och upplevelseindustri fram. Film är en framtidsbransch. Film i Värmland verkar för att öka sysselsättningen inom filmsektorn och för att stärka den lokala filmkulturen.

5.10 DANS I VÄRMLAND

Dans i Värmland är en verksamhet inom Region Värmland som verkar för att den konstnärliga dansen blir tillgänglig för länets samtliga invånare och att medvetenheten och kunskapen om dans ökar inom olika samhällsområden. Dansen skall vara en vital och dynamisk del i den regionala tillväxten och bidra till en attraktiv livsmiljö, individuell tillväxt genom stärkt identitet och personlig utveckling, samt bidra till ökad attraktionskraft. Dans i Värmland verkar för att utveckla, stärka och samordna dansen som konst- och uttrycksform i länet.

5.11 SVERIGE AMERIKA CENTRETS PROJEKT "NY I INRE SCANDINAVIA"

Sverige Amerika Centret (tidigare Emigrantregistret) i Karlstad grundades år 1960 och var i och med detta den första institutionen i sitt slag i Sverige. Sverige Amerika Centrets ursprungliga målsättning var att dokumentera den stora emigrationen till Nordamerika. Man skulle också stärka sambandet med svenskbygderna i Amerika i syfte att etablera kontaktvägar mellan ättlingarnas tredje och fjärde generation och Sverige.

I Inre Skandinavien bor det idag människor från hela världen. Berörda kulturinstitutioner ska återspegla det samhället vi lever i, tillvarata och förmedla det gemensamma kulturarvet. Det behövs emellertid ett krafttag för att inkludera nyare invandrare i verksamheten.

Därför har Sverige Amerika Centret och Norsk Utvandremuseum initierat projektet *Ny i Inre Skandinavien* tillsammans med sex ytterligare partners. I stora drag handlar projektet om att skapa ett attraktivt kulturliv för invandrare.

Projektet syftar till att de nya invandrargrupperna skall känna sig sedda och projektet ska synliggöra faktiska förhållanden runt invandring idag. Projektet ska bidra till integrationsarbetet genom att med ett stärkt kulturliv skapa en attraktiv region att flytta till. Det föreliggande projektet har två huvuddelar.

Den första delen går ut på att samla in material relaterat till modern migration i regionen för att bygga upp ett forskningsmaterial till projektet och för framtiden. I projektets andra del skall den insamlade dokumentationen samt institutionernas gedigna kunskap om migrationsforskning att användas för att bygga en vandringsutställning om migration. Utställningen skall visas i hela regionen. Resultatet ska spridas till allmänheten men riktas speciellt till skolor och invandringsorganisationer. Man förväntar sig att det här är ett första steg i en ny inriktning som migrationsinstitutionerna och att verksamheten ska fortsättas som en del i verksamheten efter projektets slut.

5.12 KBAB: S BOVÄRDAR

Bovärdsorganisationsformen introducerades år 2000 och KBAB var bland de första bostadsföretag i landet som fullt tog steget att verka i sina kundrelationer med denna uttalat decentraliserade organisationsform.

Bovärdarna arbetar i team inom ett specifikt bostadsområde, där teamet är allsidigt ansvariga för alla frågor som rör kunder och fastigheter. Arbetsuppgifterna är bl. a fastighetsskötsel, reparationer, utemiljö, besiktningar, trivsel/trygghetsfrågor och administration.

5.13 KOMMUNALA VERKSAMHETER I OMRÅDET

I anslutning till Hemvägen ligger Fredricelundsskolan en F – åk 6, där hela Våxnäs är upptagningsområdet. Det finns även ett antal förskolor och ett personalkooperativt familjedaghem placerade i området. Parkleken Karmen, öppen ungdomsverksamhet bedrivs där och kommunal verksamhet i form av hemtjänst, social omsorg finns också i området.

5.14 LOKALT FÖRENINGSLIV

Föreningslivet i området är begränsat till en aktiv pensionärsförening (PRO) som regelmässigt har möten som samlar ca 15 – 20 deltagare per tillfälle. Verdandi har lokal i området och bedriver viss verksamhet inom sitt föreningsområde. Teater DOS, en fri teatergrupp i Karlstad har sin replokal i området.

6. BUDGET

6.1 MÖJLIGA NATIONELLA OCH INTERNATIONELLA FINANSIERINGSKÄLLOR

6.1.2 OAK FOUNDATION

Oak Foundation åtar sig resurser för att hantera frågor av globala sociala och miljömässiga problem, särskilt sådana som har en stor inverkan på livet för de missgynnade. Oak Foundation är en internationell stiftelse som har gjort mer än 2100 bidrag till icke-vinstdrivande organisationer över hela världen starten 1998.

6.1.3 INTERREG SVERIGE-NORGE

Interreg övergår i programperioden 2001-2013 till att bli ett av tre målprogram för EU:s sammanhållningspolitik. Samlingsnamnet för de nya programmen inom "Interreg" är Europeiskt

Territoriellt Samarbete. Målsättningen med programmen är att stärka ekonomisk- och social utveckling och territoriell sammanhållning genom att stödja samarbete över nationsgränser.

Vi ser möjliga samarbetspartners i t.ex. organisationer som DreamHamar.

6.1.4 ARVSFONDEN

http://www.arvsfonden.se/Pages/SectionSubPage_38117.aspx Arvsfonden vill att målgrupperna ska kunna vara med och påverka utvecklingen i samhället. Därför ger de stöd till projekt som de själva deltar i. Projekten ska sedan kunna bli inspirerande förebilder och sprida idéerna över hela landet. Arvsfonden är noga med att projekten dokumenteras. Dom uppmuntrar också projekt som har ett jämställdhetsperspektiv, verkar för en etnisk och kulturell integration samt är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

6.1.5 POSTKODSLOTTERIETS KULTURFOND

PostkodLotteriets KulturStiftelses målsättning är att verka i linje med PostkodLotteriets vision om en bättre värld. Syftet är att skapa en positiv social effekt för en större grupp människor genom kulturella uttryck och former. Initialt ger stiftelsen stöd till utvalda projekt eller organisationer som varaktigt verkar för att främja samarbete över gränser, såväl nationella som sociala och kulturella, samt för folkbildning om kulturarv genom kulturella uttryck och former.

6.1.6 KULTURBRYGGAN

Kulturbryggans huvudsakliga uppdrag är att under perioden 2011-2012 pröva nya och alternativa finansieringsmöjligheter för kulturprojekt som är nyskapande, innovativa och experimentella i sin natur. Kulturbryggan ska lämna förslag på vilken stödform som är ändamålsenlig för en långsiktig bidragsgivning, och som samtidigt utgör ett alternativ till befintliga bidragsordningar. Den ska särskilt överväga hur de nya kulturpolitiska målen kan få genomslag.

6.1.7 ÖVRIGA FINANSIÄRER

Region Värmland, Karlstads kommun, Statens kulturråd, Riksteatern Värmland och Karlstads Bostads AB.